

BẢN TIN

HÀNG RÀO KỸ THUẬT TRONG THƯƠNG MẠI

Số 03, tháng 9/2024

www.tbt.gov.vn

Vai trò quan trọng của thương mại và tiêu chuẩn trong đạt được các mục tiêu xanh của ngành thép

Bản tin TBT | 1

MỤC LỤC

Vấn đề hôm nay

3

Vai trò quan trọng của thương mại và tiêu chuẩn trong đạt được các mục tiêu xanh của ngành thép

Hàng rào kỹ thuật trong thương mại

5

Danh mục thông báo TBT đã tiếp nhận từ 16/9/2024 - 22/9/2024

7

Tin cảnh báo TBT số 03 tháng 9/2024

10

Danh mục Tiêu chuẩn, Quy chuẩn kỹ thuật và văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến TBT mới ban hành

Quan ngại thương mại

12

Dự thảo sửa đổi Quy định về Tiêu chuẩn và An toàn Thực phẩm của Ấn Độ năm 2023 (Đồ uống có cồn) (Phần 01)

Hoạt động TBT và Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng

15

Vấn đề tiêu chuẩn trong giải quyết tranh chấp về TBT của WTO (Phần 11)

Vai trò quan trọng của thương mại và tiêu chuẩn trong đạt được các mục tiêu xanh của ngành thép

Tại phiên họp ngày 12/9/2024 trong khuôn khổ Diễn đàn Công cộng năm 2024 của WTO, các đại diện từ ngành thép toàn cầu đã nhấn mạnh tầm quan trọng của thương mại và các phương pháp đo lường phát thải chung trong việc đạt được mục tiêu giảm phát thải carbon từ ngành và định hình lại các chuỗi giá trị thép phát thải carbon thấp.

Hội nghị đã bày tỏ sự tin tưởng về việc ngành thép đang đi đúng hướng nhằm đạt được các mục tiêu giảm phát thải carbon của ngành, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của việc áp dụng các chính sách hỗ trợ, bao gồm cả về thương mại và các phương pháp đo lường phát thải chung.

Edwin Basson, Tổng giám đốc Hiệp hội Thép Thế giới cho biết: “Bất chấp những hạn chế về thời gian, hạn chế về nguồn vốn và đào tạo, cũng như nghiên cứu và phát triển, tôi khá tin tưởng rằng ngành thép toàn cầu đang đi đúng hướng để giảm phát thải CO2 và điều này sẽ có thể nhìn thấy vào năm 2030 và 2040”.

Ảnh: Toàn cảnh phiên họp của đại diện ngành thép toàn cầu trong khuôn khổ Diễn đàn Công cộng năm 2024 của WTO (nguồn: WTO)

Giám đốc điều hành của Hội đồng Khí hậu Thép Toàn cầu, bà Adina Renee Adler hoan nghênh nghiên cứu về các phương pháp đo lường khí thải chung thông qua các sáng kiến như Nguyên tắc đối với Tiêu chuẩn về Thép, nhằm mục đích thống nhất cách đo lường khí thải nhà kính trong ngành thép. Theo bà, một thị trường cởi mở, minh bạch và có thể dự đoán được là điều mà doanh nghiệp cần và cũng là phương châm của WTO. Bà cho biết những chiến lược như Sáu nguyên tắc trong xây dựng tiêu chuẩn, hướng dẫn và khuyến nghị quốc tế của Ủy ban về hàng rào kỹ thuật trong thương mại (TBT) của WTO được lấy làm trọng tâm của Hội đồng này. Các bên ủng hộ Nguyên tắc đối với tiêu chuẩn về thép cũng đã cam kết các tiêu chuẩn này phải phù hợp với Sáu nguyên tắc nêu trên cũng như Quy tắc Thực hành tốt của Hiệp định TBT.

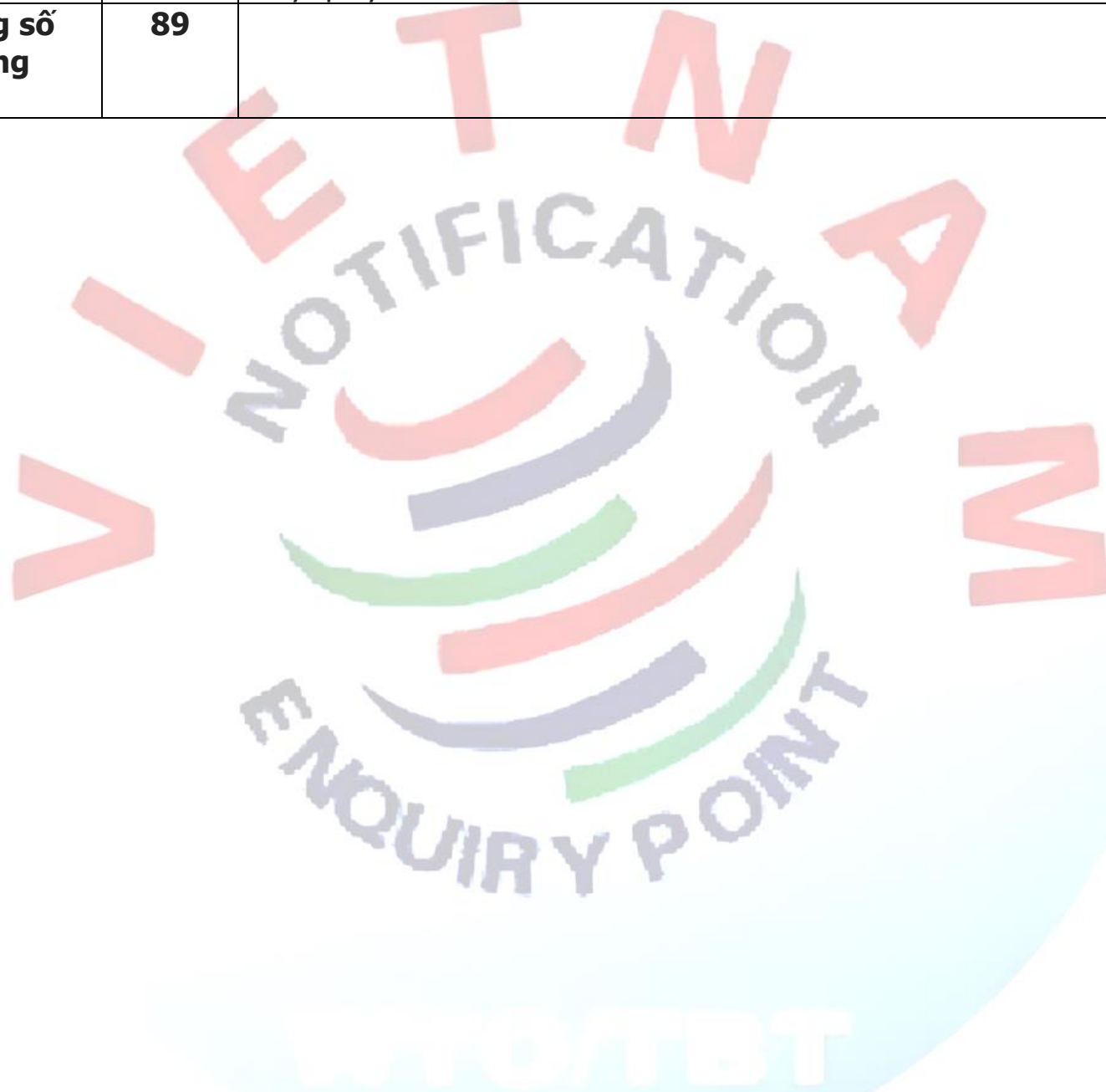
Tổng giám đốc WTO, bà Ngozi Okonjo-Iweala đã phát biểu tại phiên họp, nhấn mạnh việc điều chỉnh giá trị phát thải thấp trong ngành thép đang tạo ra những cơ hội mới cho các quốc gia và công ty khi lợi thế so sánh chuyển dịch để đáp ứng nhu cầu của nền kinh tế phát thải ròng bằng không. Phó Tổng giám đốc WTO Jean-Marie Paugam cũng lưu ý rằng, với gần 25% sản lượng thép toàn cầu được xuất khẩu hàng năm, việc tích hợp các hoạt động bền vững vào ngành này không chỉ là nhu cầu về môi trường mà còn là vấn đề quan trọng về thương mại.

Nguyên tắc đối với Tiêu chuẩn về thép thể hiện sự ủng hộ của Ban thư ký WTO cho các nỗ lực nhằm hỗ trợ quá trình chuyển đổi xanh của ngành thép và được thừa nhận bởi hơn 50 nhà sản xuất thép chủ chốt, hiệp hội ngành, cơ quan thiết lập tiêu chuẩn, tổ chức và sáng kiến quốc tế.

DANH MỤC CÁC THÔNG BÁO NHẬN ĐƯỢC
TỪ 16/9/2024 - 22/9/2024

Nước thông báo	Số lượng TB	Vấn đề thông báo
Argentina	1	Xe đạp.
Ai Cập	1	Sản phẩm sữa.
Ấn Độ	4	Kẽm, Nikel, Thiếc, Ghi nhãn năng lượng.
Brazil	7	Sản phẩm sữa, Sức khoẻ, Thuốc lá, Thuốc Bắc, Thiết bị viễn thông, Chăn nuôi, Ghi nhãn.
Burundi	3	Sản phẩm thép.
Chile	1	Đèn đường.
Ecuador	2	Vệ sinh thực phẩm.
Hàn Quốc	3	Dược sinh phẩm, Thiết bị y tế.
Hoa Kỳ	10	Hoá chất, Dây an toàn xe hơi, Xây dựng, Tiết kiệm năng lượng, Tàu thuyền, An toàn giao thông,
Kenya	10	Thực phẩm, Rau củ tươi, Hoa quả sấy khô, Sản phẩm thép.
Mexico	3	Tiết kiệm năng lượng, Máy bơm nước, Dược phẩm.
Moldova	1	Tàu thuyền giải trí.
Nam Phi	1	Lúa miến.
Nhật Bản	2	Hoá chất, Mỹ phẩm.
Peru	1	Gạo.
Rwanda	3	Sản phẩm thép.
Tanzania	16	Sản phẩm thép, Rau củ quả, Đường tinh luyện, Bột lúa miến, Mật ong.
Tây Ban Nha	1	Dầu thực vật.
Thổ Nhĩ Kỳ	1	Đường tinh luyện.
Thụy Sĩ	1	Viễn thông.
Trung Quốc	6	Thiết bị y tế, Sạc xe điện, Trò chơi mạo hiểm, Phụ gia thực phẩm.
UAE		
Uganda	6	Sản phẩm thép, Côn trùng thành phẩm.
Ukraine	3	Hoá chất, Hạt giống, Ghi nhãn dược phẩm.

Nước thông báo	Số lượng TB	Vấn đề thông báo
Vương quốc Anh	1	Rượu vang.
Việt Nam	1	Máy quay an ninh.
Tổng số Thông báo	89	

TIN CẢNH BÁO 16/9/2024 – 22/9/2024

Dự thảo Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về yêu cầu cơ bản về an ninh mạng đối với camera giám sát của Việt Nam

Ngày 16/9/2024, Việt Nam thông báo cho các nước Thành viên WTO về việc đưa ra Dự thảo Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về yêu cầu cơ bản về an ninh mạng đối với camera giám sát do Bộ Thông tin và Truyền thông xây dựng.

Dự thảo này nêu rõ các yêu cầu cơ bản đối với Camera giám sát kỹ thuật số sử dụng Giao thức IP, dựa trên ETSI EN 303 645 v2.1.1 (2020-06) và ETSI TS 103 701 v1.1.1 (2021-08) kèm theo một số sửa đổi để đảm bảo các yêu cầu an ninh thông tin cơ bản.

Dự thảo dự kiến ban hành ngày 20/11/2024 và có hiệu lực từ ngày 01/01/2026. Các nước Thành viên WTO có 60 ngày kể từ ngày thông báo để tham gia đóng góp ý kiến.

Thông tin chi tiết của dự thảo xem tại:

https://members.wto.org/crnattachments/2024/TBT/VNM/24_06000_00_x.pdf

Mã thông báo G/TBT/N/VNM/314.

Dự thảo Quy định chung về chứng nhận bắt buộc đối với thiết bị dây cáp sạc xe điện của Trung Quốc

Ngày 18/9/2024, Trung Quốc thông báo cho các nước Thành viên WTO về việc đưa ra dự thảo Quy định chung về chứng nhận bắt buộc đối với thiết bị dây cáp sạc xe điện do Cục Quản lý nhà nước về Quy định thị trường (SAMR) xây dựng.

Dự thảo này quy định Chứng nhận bắt buộc của Trung Quốc (CCC) đối với dây cáp sạc xe điện: phạm vi áp dụng, tiêu chuẩn cơ sở, phương pháp chứng nhận, phân loại đơn vị chứng nhận, đơn xin chứng nhận, triển khai chứng nhận, giám sát sau chứng nhận, cấp chứng chỉ CCC, ghi nhãn CCC, chí phí và trách nhiệm chứng nhận, cùng

các nội dung liên quan khác. Dự thảo này sẽ áp dụng cho việc thực hiện chứng nhận sản phẩm bắt buộc đối với dây cáp sạc xe điện

Dự thảo dự kiến ban hành ngày 01/12/2024 và có hiệu lực từ ngày 01/03/2025. Các nước Thành viên WTO có 60 ngày kể từ ngày thông báo để tham gia đóng góp ý kiến.

Thông tin chi tiết của dự thảo xem tại:

https://members.wto.org/crnattachments/2024/TBT/CHN/24_06067_00_x.pdf

Mã thông báo G/TBT/N/CHN/1908.

Dự thảo Sửa đổi Sắc lệnh về Chỉ định Chất gây nghiện, Thảo mộc gây nghiện, Thuốc an thần và Nguyên liệu thô gây nghiện/an thần của Nhật Bản

Ngày 19/9/2024, Nhật Bản thông báo cho các nước Thành viên WTO về dự thảo Sửa đổi Sắc lệnh về Chỉ định Chất gây nghiện, Thảo mộc gây nghiện, Thuốc an thần và Nguyên liệu thô gây nghiện/an thần do Bộ Y tế, Lao động và Phúc lợi xây dựng.

Dự thảo Sắc lệnh sửa đổi này quy định 03 chất kích thích thần kinh mới, bao gồm:

6a,7,10,10a-Tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-yl acetate;

6a,7,8,10a-Tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-yl propionate;

6a,7,10,10a-Tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-yl propionate;

và các sản phẩm dẫn xuất từ các chất này.

Dự thảo dự kiến ban hành tháng 11/2024 và có hiệu lực từ tháng 12/2024. Các nước Thành viên WTO có thời hạn đến ngày 18/10/2024 để tham gia đóng góp ý kiến.

Thông tin chi tiết của dự thảo xem tại:

https://members.wto.org/crnattachments/2024/TBT/JPN/24_06100_00_e.pdf

Mã thông báo G/TBT/N/JPN/829.

Đề xuất sửa đổi “Quy định thực thi Đạo luật thiết bị y tế” của Hàn Quốc

Ngày 19/9/2024, Hàn Quốc thông báo cho các nước Thành viên WTO về việc đề xuất sửa đổi “Quy định thực thi Đạo luật thiết bị y tế” của Bộ An toàn Thực phẩm và Dược phẩm xây dựng.

Các đề xuất sửa đổi đối với Quy định này bao gồm:

- 1) Xây dựng biểu phí phê duyệt và/hoặc đánh giá sơ bộ thiết bị y tế mới phát triển.
- 2) Bổ sung các điều khoản ưu đãi phí cho các thiết bị y tế mới phát triển.
- 3) Thiết lập cơ sở pháp lý để miễn trừ các tài liệu chứng minh trình độ của người quản lý chất lượng thiết bị y tế.

Hàn Quốc chưa xác định thời gian dự kiến ban hành và có hiệu lực của dự thảo. Các nước Thành viên WTO có 60 ngày kể từ ngày thông báo để tham gia đóng góp ý kiến.

Thông tin chi tiết của dự thảo xem tại:

https://members.wto.org/crnattachments/2024/TBT/KOR/24_06103_00_x.pdf

Mã thông báo G/TBT/N/KOR/1233.

DANH MỤC QUY CHUẨN KỸ THUẬT, TIÊU CHUẨN VIỆT NAM MỚI BAN HÀNH

Stt	Loại văn bản/ Số hiệu	Trích yếu nội dung	Ngày ban hành	Nội dung chi tiết
1	Thông tư số 16/2024/TT-BTNMT của Bộ Tài nguyên và Môi trường	QCVN 35:2024/BTNMT thay thế QCVN 35:2010/BTNMT - Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về nước khai thác thải từ các công trình dầu khí trên biển. QCVN 35:2024/BTNMT do Cục Kiểm soát ô nhiễm môi trường biên soạn, Bộ Khoa học và Công nghệ thẩm định, Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường ban hành theo Thông tư số 16/2024/TT-BTNMT ngày 23 tháng 9 năm 2024.	23/9/2024	https://luatvietnam.vn/tai-nguyen/quy-chuan-ky-thuat-quoc-gia-qcvn-35-2024-btnmt-nuoc-khai-thac-thai-tu-cac-cong-trinh-dau-khi-tren-bien-367221-d3.html

DANH MỤC CÁC VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT LIÊN QUAN TỚI TBT MỚI BAN HÀNH

Stt	Loại văn bản/ Số hiệu	Trích yếu nội dung	Ngày ban hành	Nội dung chi tiết
1	Thông tư 15/2024/TT-BYT của Bộ Y tế	Thông tư số 15/2024/TT-BYT của Bộ Y tế ban hành Danh mục thực phẩm, phụ gia thực phẩm và dụng cụ chứa đựng thực phẩm, vật liệu bao gói tiếp xúc trực tiếp với thực phẩm đã được xác định mã số hàng hóa theo Danh mục hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam phải kiểm tra nhà nước về an toàn thực phẩm nhập khẩu thuộc phạm vi quản lý của Bộ Y tế.	19/9/2024	https://luatvietnam.vn/huc-pham/thong-tu-15-2024-tt-byt-danh-muc-thuc-pham-va-dung-cu-chua-dung-thuc-pham-tiep-xuc-truc-tiep-voi-thuc-pham-da-duoc-xac-dinh-ma-so-hang-hoa-366428-d1.html

Dự thảo sửa đổi Quy định về Tiêu chuẩn và An toàn Thực phẩm của Ấn Độ năm 2023 (Đồ uống có cồn) – Phần 01

Tại phiên họp Ủy ban TBT/ WTO tháng 11 năm 2023, Phái đoàn Mexico và Liên minh Châu Âu (EU) đã nêu quan ngại thương mại đối với Dự thảo sửa đổi Quy định về Tiêu chuẩn và An toàn Thực phẩm của Ấn Độ năm 2023 (Đồ uống có cồn). Dự thảo sửa đổi quy định này được Ấn Độ thông báo cho WTO tại thông báo mã G/TBT/N/IND/271 vào ngày 07/6/2023. Dự thảo này liên quan đến các tiêu chuẩn về rượu mật ong, bia thủ công, rượu mạnh Ấn Độ và định nghĩa về Đồ uống có nồng độ cồn thấp/RTD, Đồ uống làm từ rượu vang và Rượu mạnh đồng quê, v.v.

Phái đoàn Mexico đã nêu ra một số quan ngại như sau: Dự thảo Quy định đã loại trừ các loại đồ uống làm từ rượu vang và bia ra khỏi định nghĩa về đồ uống pha sẵn/ ít cồn có thể vi phạm Điều 2.2 của Hiệp định TBT, tạo ra các trở ngại không cần thiết với hoạt động thương mại các sản phẩm như vậy. Do vậy, Mexico yêu cầu chính phủ Ấn Độ cung cấp các bằng chứng khoa học và kỹ thuật làm cơ sở cho định nghĩa đồ uống pha sẵn ít cồn được đề xuất trong quy định vì quy định này áp đặt giới hạn tối đa là 8% cồn theo thể tích (ABV), điều này sẽ cản trở việc tiếp cận thị trường đối với các sản phẩm mới.

Đồng thời, Mexico cũng yêu cầu Ấn Độ cung cấp các bằng chứng khoa học và kỹ thuật làm cơ sở cho quyết định để đặt thành phần lượng cồn tối đa cho đồ uống pha sẵn ít cồn ở mức 8% ABV. Thêm vào đó, Mexico cũng đề nghị Ấn Độ cung cấp bằng chứng khoa học và kỹ thuật hoặc tiêu chuẩn quốc tế làm bằng chứng cho việc quyết định đưa ra giới hạn tối đa liên quan tới các thông số kỹ thuật lý hóa mà đồ uống có cồn được bán tại Ấn Độ phải đáp ứng. Cuối cùng, Phái đoàn Ấn Độ được yêu cầu làm rõ liệu các thông số kỹ thuật cho "rượu nội địa" có áp dụng cho rượu nhập khẩu hay không và đề nghị Ấn Độ trả lời các góp ý do Chính phủ Mexico gửi trong thời gian tham vấn công khai của Dự thảo Quy định.

Đại diện của Liên minh Châu Âu (EU) nói rằng EU đã gửi ý kiến góp ý của mình vào ngày 10/9/2023; tuy nhiên, EU vẫn chưa nhận được bất kỳ phản hồi nào từ Ấn Độ cho các câu hỏi được nêu trong đó, EU có những quan ngại về định nghĩa được đề xuất, đặc biệt là: (i) phạm vi hàm lượng cồn, (ii) thành phần và (iii) việc công nhận nitơ là chất phụ gia được phép đối với đồ uống pha sẵn (Ready to drink - RTD).

Đầu tiên, về định nghĩa, nó có vẻ không phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế và có thể tạo ra các rào cản không cần thiết đối với thương mại, như được định nghĩa trong Điều 2.2 của Hiệp định TBT. Cụ thể, việc giới hạn RTD đối với đồ uống có nồng độ cồn dưới 8% ABV sẽ có tác dụng loại trừ một phần đáng kể phạm vi RTD khỏi thị trường Ấn Độ. Giới hạn đề xuất về hàm lượng cồn của RTD không phù hợp với Codex Alimentarius trong đó RTD được đưa vào Danh mục thực phẩm 14.2.7 (Đồ uống có cồn thơm) và quy định rằng "hầu hết các sản phẩm này chứa ít hơn 15% cồn", chứ không phải 8% như đề xuất trong Quy định của Ấn Độ. Trên thực tế, các Bộ luật thừa nhận rằng một số sản phẩm thơm truyền thống không được chuẩn hóa thậm chí có thể chứa tới 24% cồn. Do đó, EU đề xuất xóa mức ABV tối đa được đề xuất là 8% cho RTD hoặc tăng lên ít nhất 15% ABV để phù hợp với định nghĩa của Codex và đảm bảo rằng các sản phẩm nhập khẩu sẽ không bị loại khỏi thị trường Ấn Độ.

Thứ hai, danh sách các thành phần có thể được sử dụng để sản xuất RTD có vẻ quá hạn chế và sẽ loại trừ nhiều RTD do các nước thứ ba sản xuất để tiếp thị tại Ấn Độ. Ví dụ, RTD có thể là hỗn hợp của các loại đồ uống có cồn khác nhau (vodka và rượu mùi), hoặc hỗn hợp của đồ uống có cồn và rượu vang (rượu mùi và rượu vang trắng). Theo Codex Alimentarius, RTD được định nghĩa là các loại cocktail đã pha chế và "hỗn hợp của rượu mạnh, rượu mùi, rượu vang, tinh chất, chiết xuất từ trái cây và thực vật, v.v.". Do đó, EU đề xuất sửa đổi định nghĩa được đề xuất để phù hợp với Codex và cho phép thêm bất kỳ đồ uống có cồn nào để sản xuất RTD.

Thứ ba, định nghĩa được đề xuất không cho phép rõ ràng việc sử dụng nitơ lỏng cho RTD, trong khi Codex Alimentarius lại cho phép. Do đó, EU đề xuất sửa đổi định nghĩa để cho phép sử dụng nitơ trong RTD nhằm tránh tạo ra rào cản đối với sự đổi mới. Cuối cùng, EU yêu cầu các cơ quan chức năng của Ấn Độ làm rõ liệu "đồ uống pha sẵn" và "đồ uống ít cồn" có phải đều phải được ghi trên nhãn hay có thể ghi theo cách loại trừ lẫn nhau. EU yêu

cầu các cơ quan chức năng của Ấn Độ xem xét toàn bộ định nghĩa về RTD và điều chỉnh dự thảo Quy định theo Codex, trừ khi có lý do khách quan cho những sai lệch như vậy, mà EU muốn Ấn Độ cung cấp thông tin. Đối với bia nitơ, EU hoan nghênh việc thừa nhận bia "nitro" hoặc "nitro". Tuy nhiên, EU lưu ý rằng sửa đổi được đề xuất trong Cột số 8, bảng 3 trong Điều 1(8) không đề cập đến loại "bia nitro" mà chỉ đề cập đến "bia mạnh". EU đề xuất mở rộng các dải cồn, để các loại bia có nồng độ cồn dưới 5% ABV cũng được công nhận là bia "nitro". EU đề xuất một danh mục "bia nitro" với các cột "mạnh" và "thường" mô phỏng cách tiếp cận được áp dụng cho các danh mục bia và bia tươi hiện có.

Hơn nữa, để có thể chứa được các loại bia "nitro" có mức cacbonat hóa thấp hơn, phạm vi carbon dioxide nên được sửa đổi thành 0,75-3,6 v/v. Với các chính sách về biến đổi khí hậu đòi hỏi các sáng kiến khử cacbon, khả năng cung cấp các phạm vi thấp hơn nữa sẽ tăng lên. Việc cấm chúng khỏi thị trường Ấn Độ sẽ không được biện minh từ cả góc độ khoa học sản xuất bia và môi trường. EU đề nghị Ấn Độ xem xét các góp ý và trả lời trước khi thông qua dự thảo đã thông báo.

Tại phiên họp này, Phái đoàn Ấn Độ chưa đưa ra phản hồi chính thức với các quan ngại thương mại mà Mexico và EU nêu lên và cho biết đang xem xét các quan ngại này.

Vấn đề tiêu chuẩn trong giải quyết tranh chấp về TBT của WTO

(Phần 11)

Khó khăn của Việt Nam liên quan đến tranh chấp TBT

Thiếu cơ sở pháp lý cho các cơ quan liên quan đến hoạt động tranh chấp TBT

Sau hơn 10 năm gia nhập WTO, Việt Nam đã từng bước hoàn thiện cơ sở pháp lý để tuân thủ các cam kết của WTO. Cơ sở pháp lý cho TBT được chia thành: (i) các văn bản liên quan đến việc xây dựng, ban hành và áp dụng các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và quy trình đánh giá sự phù hợp; (ii) các văn bản điều chỉnh hoạt động của các hoạt động TBT tại Việt Nam. Trong 10 năm gia nhập WTO, Việt Nam chưa bao giờ nêu lên mối quan ngại của mình về các rào cản kỹ thuật của các Thành viên WTO và chưa bao giờ tham gia với tư cách là bên thứ ba (quan sát viên) trong các mối quan tâm và tranh chấp về TBT trong WTO. Có thể chỉ ra những lý do chính sau đây: các cấp, các ngành chưa nhận thức đầy đủ về tác động của rào cản kỹ thuật nước ngoài đối với thương mại của Việt Nam, còn quá thận trọng trong việc nêu quan ngại. Chưa có cơ chế hiệu quả, chưa huy động được nguồn lực hiệu quả để ứng phó hiệu quả với tác động tiêu cực của rào cản kỹ thuật nước ngoài.

Qua phân tích, trình bày những phát hiện của Ban hội thẩm và Cơ quan phúc thẩm trong một số vụ việc điển hình liên quan đến TBT tại WTO, chúng ta thấy rằng tranh chấp thường phát sinh giữa các quốc gia khi áp dụng các biện pháp kỹ thuật hạn chế thương mại của các Thành viên WTO khác, vi phạm các nguyên tắc của Hiệp định TBT như phân biệt đối xử, không dựa trên các tiêu chuẩn quốc tế khi xây dựng, ban hành và áp dụng các quy định kỹ thuật, quy trình đánh giá sự phù hợp, v.v.

Hiện nay, Việt Nam chưa có đủ và cập nhật các văn bản pháp luật về giải quyết tranh chấp trong WTO khi Việt Nam tham gia các tranh chấp này với tư cách là bên khiếu nại hoặc bên bị khiếu nại.

- Với tư cách là bên bị khiếu nại

Ngày 09 tháng 6 năm 2005, trước khi trở thành thành viên chính thức của WTO, Thủ tướng Chính phủ Việt Nam đã ban hành Chỉ thị số 20/2005/CT-TTg về việc chủ động phòng ngừa tranh chấp thương mại với nước ngoài. Trong Chỉ thị có quy định về các nguyên tắc

chính trong phòng ngừa tranh chấp thương mại với nước ngoài và các biện pháp phòng ngừa tranh chấp thương mại. Chỉ thị nêu rõ một trong các biện pháp phòng ngừa tranh chấp thương mại là nắm vững các quy định của luật pháp quốc tế WTO.

Theo quy định của Chỉ thị, khi phát sinh tranh chấp, Bộ Thương mại (nay là Bộ Công Thương) và Bộ Ngoại giao sẽ có trách nhiệm hướng dẫn, cung cấp thông tin và hỗ trợ cho doanh nghiệp trong quá trình giải quyết tranh chấp.

Năm 2005, Việt Nam vẫn chưa là Thành viên WTO. Mặc dù Chỉ thị số 20/2005/CT-TTg đưa ra các biện pháp và thủ tục giải quyết tranh chấp thương mại nước ngoài nói chung, bao gồm cả tranh chấp TBT, nhưng các quy định của Chỉ thị này mang tính chung chung và không liên quan đến DSU của WTO. Một số quy định của Chỉ thị này đã lỗi thời và không phù hợp với thông lệ hiện hành. Trong trường hợp xảy ra tranh chấp TBT giữa Việt Nam và một Thành viên WTO, Chỉ thị này sẽ không đủ để các cơ quan có liên quan phối hợp và hỗ trợ doanh nghiệp trong quá trình giải quyết tranh chấp tại WTO.

(Còn tiếp)